

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2778

Vragen van de leden **Van Bommel** en **Poppe** (beiden SP) aan de ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over *kosten van de operatie in Afghanistan*. (Ingezonden 27 april 2009)

1
Hebt u kennisgenomen van het hoofdstuk «Defensie en de uitgaven voor Afghanistan» uit het Jaarboek 2009 van de Wim Dreesstichting voor Openbare Financiën?¹

2
Deelt u de mening dat de auteurs op een veel hogere som van de kosten voor de operaties in Afghanistan komen dan u doet in uw brieven aan de Kamer en dat hun bevindingen overeenkomen met de constatering van de Algemene Rekenkamer in 1997 die in een rapport concludeerde dat «een aantal direct aan de deelname aan vredesoperaties toe te schrijven uitgaven ten onrechte niet als additioneel zijn aangemerkt»?²

3
Bent u het eens met de berekening van de auteurs dat de operatie in Afghanistan oploopt tot zeker 2 miljard euro? Zo ja, bent u bereid de rekenmethode van de auteurs te gebruiken om de Kamer te informeren over de volledige kosten van de operatie in Afghanistan? Indien nee, op welke punten schiet deze berekeningsmethode naar uw oordeel tekort? Kunt u dat toelichten?

4
Bent u het eens met de berekening van de auteurs dat volgens de formule om de additionele uitgaven met 2,5 te vermenigvuldigen de totale kosten van de Afghanistan-operatie op 3,5 miljard euro geschat kunnen worden?³ Zo ja, bent u bereid deze rekenmethode te gebruiken om de Kamer te informeren over de kosten van de operatie in Afghanistan en de Kamer zo snel mogelijk dienovereenkomstig te informeren? Indien nee, kunt u toelichten waarom deze methode niet voldoet?

5
Deelt u tevens de mening dat de aanvankelijke ramingen van de kosten fors naar boven zijn bijgesteld⁴ en dat dit nog hoger dient te zijn als de berekening van de auteurs klopt? Indien nee, waarom niet? Kunt u dit toelichten?

6
Deelt u de mening dat de inzet in het operatiegebied groter is dan was geraamd en dat de kosten voor personeel en materieel hoger dienen te worden geraamd dan het geval was? Indien nee, waarom niet? Kunt u dit toelichten?

7
Deelt u de mening dat de kosten voor transport en slijtage niet goed zijn geraamd? Indien nee, waarom niet? Kunt u dit toelichten?

² Kamerstuk 25 250, nrs. 1 en 2, blz. 19.

³ Defensie en de uitgaven voor Afghanistan van Beeres en De Bakker en Schulten. Zie Jaarboek 2009, hoofdstuk 11 via <http://wimdreesstichting.nl/jaarboeken>. Idem, blz. 7.

⁴ Kamerstuk 27 925, nr. 193, 237, 248 en 315 voor overzicht van oplopende kosten van delen van de operatie.

Antwoord

Antwoord van minister **Van Middelkoop** (Defensie), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 29 mei 2009)

1
Ja.

2 en 3
Ik deel niet de mening dat de kosten voor de operatie in Afghanistan hoger liggen dan gemeld. In artikel 100- en stand van zakenbrieven aan de Kamer worden de additionele uitgaven verantwoord die ten laste van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) worden gebracht. Additionele uitgaven zijn extra uitgaven die een directe relatie hebben met een crisisbeheersingoperatie en die niet gedaan zouden zijn als de betreffende crisisbeheersingoperatie niet zou hebben plaatsgevonden. Deze additionele uitgaven stijgen uit boven het normale bedrijfsvoeringbudget.

¹ Defensie en de uitgaven voor Afghanistan van Beeres en De Bakker en Schulten. Zie Jaarboek 2009, hoofdstuk 11 via <http://wimdreesstichting.nl/jaarboeken>

De in het rapport van de Algemene Rekenkamer genoemde kostensoorten worden nu voor zover van toepassing tot de additionele uitgaven gerekend. In de stand van zakenbrief van 13 maart 2009 (Kamerstuk 27 925, nr. 330) bent u geïnformeerd dat de additionele uitgaven voor ISAF III 1.311 miljoen euro bedragen.

Naast de additionele uitgaven zijn er reguliere uitgaven die nodig zijn voor de instandhouding van defensiecapaciteiten ook indien op enig moment geen crisisbeheersingsoperaties aan de orde zijn. Deze uitgaven maken deel uit van de totale begroting van Defensie.

In het Jaarboek 2009 van de Wim Dreesstichting wordt een andere optelsom gemaakt dan de regering voor haar informatievoorziening aan het parlement hanteert. Naast de additionele uitgaven voor ISAF Stage III (vanaf medio 2006) worden ook de additionele uitgaven meegenomen van eerdere militaire inzet in Afghanistan. Daarnaast worden uitgaven meegeteld voor specifieke investeringen zoals Bushmasters, uitgaven ter vervanging van operationele verliezen, uitgaven voor het vervroegen van vervangingsinvesteringen in verband met snellere slijtage van materieel en extra uitgaven voor het zekerstellen van de gereedstelling van eenheden die niet worden opgewerkt voor de missie in Afghanistan. De uitgaven in het kader van de Motie-Van Geel (Kamerstuk 31 200 nr. 16) en in het kader van de verlenging (Bos-gelden) zijn hier onderdeel van. Deze uitgaven zijn vanuit de algemene middelen toegevoegd aan de defensiebegroting of zijn binnen de defensiebegroting geaccommodeerd. Zij komen niet ten laste van de HGIS, omdat zij betrekking hebben op de instandhouding en gereedstelling van de krijgsmacht en niet voldoen aan de HGIS-criteria. De Kamer is hierover steeds geïnformeerd in artikel 100- en stand van zakenbrieven.

4

Ik zie geen aanleiding om de bestaande afspraken over de wijze waarop de kosten voor de missie in Afghanistan worden gerapporteerd, te wijzigen.

5, 6 en 7

De ramingen worden opgesteld en bijgesteld aan de hand van de op enig moment bekende gegevens en verwachtingen. Gewijzigde omstandigheden en nieuwe inzichten hebben geleid tot inzet van meer personeel en materieel, hogere transportuitgaven en uitgaven als gevolg van extra slijtage. Op grond daarvan is de raming voor de additionele uitgaven enkele malen bijgesteld en is aanvullend budget voor slijtage aan de defensiebegroting toegevoegd. Over de laatste bijstelling bent u geïnformeerd in de stand van zakenbrief van 13 maart 2009 (Kamerstuk 27 925, nr. 330).